

2013 december Ról-ról

Sándor Erzszi: „A ravasz, az agy és a két füstölgő puskacsó” (Csatt!, politikai vitaműsor, Rónai Egon, ATV, 2013. november 14.)

Minden irányból egymásnak ütköző villámló kék nyilakat (köztük egy pirosat) látunk az ATV-s Csatt! főcímében, képi jelre fordítva le a szóbeli összecsapás akaratát. Politikai vitát ígér Rónai Egon, jó kis összetűzést, elkerülhetetlen összeütközést, verbális ketrecharcot.

Rónai Egon vélhetően mindent tud a médiáról. Riportertől tulajdonosig, igazgatótól producerig, slapajtól főszerkesztőig minden volt már benne. A nagy túlélő médiaszemélyiségek közé tartozik, azok közé, akik mindig talpra esnek. Ennek egyetlen oka van: annyi lábon áll, hogy valamelyikkel biztosan talajt fog. Bár fiatalabb éveimből popműsorok vezetőjeként rémlik fel, az utóbbi években meghatározó ATV-s politikai tabloidok élén mutatkozik. A napi harapós Kálmán Olga mellett talált magának a hét két napján egy-egy vitaműsornyit helyet.

A koncepció szerint a hét két-három erősebb beszólását, kiszólását, nyilatkozatrészletét venné górcső alá, és elemezné olyanokkal, akik nem feltétlenül politikai elemzők, tehát nem villog messziről a homlokukon annak a pártnak vagy politikusnak a neve, amelyik/aki nagy összegben fizeti meg a politikai elemző függetlenségét.

A politikai vitaműsorokat minden bizonnyal ugyanazért nézik, mint a szappanoperákat. Adottak a szereplők, egyszer kellett megtanulni őket, ritkán változnak, ugyanazt mondják, megbízhatóan ugyanúgy viselkednek, és a nézők hozzájuk fűződő viszonya is állandónak mondható. Mivel a politikának az a szegmense, amely a látható és érzékelhető tartományba esik, minálunk okvetlenül hitalapú, ezek a politikai vitaműsorok a bennük szereplők vérmérsékletétől függően válnak hol első áldozássá, hol inkvizíciós üléssé. Akik ezt nézik, azért nézik, hogy az nyerjen, akinek ők drukkolnak.

Mindig az nyer. A másikat egyszerűen meg sem hallják, vagy ha mégis, akkor nem értik meg. Nem is érdekes. A politikai tabloidban nem a kiegyensúlyozott tájékoztatásnak kell megvalósulnia, hanem a nézői erődemonstrációnak. A tévéje előtt üldögélő néző számára a stúdióban látható vitában részt vevők közül *a másik*, aki nem az övé, sohasem vitapartner, hanem pofozó bábu. A másik nézőnek meg fordítva. Ha a kétféle nézés családon belül és egy lakásban valósul meg, akkor, mint cseppben a tenger, leképeződik az egész noha-bor-Magyarország. Így aztán a Csatt!-ban Rónai Egon műsorokon átívelő higgadtsága az, ami a legmeglepőbb – de érthető. Valamelyest egyengetnie kell a vitatkozókat útját, nem nagyon hagyatkozhat a vágóprogramra, mert a műsorok élők vagy kvázi élők, ami azt jelenti, hogy a politikai szappanopera szereplői nem értek rá adásidőben, csak előtte. A Csatt! elején a vita

részveőről kis portréösszesítést kapunk, amit Rónai Egon egyrészt felolvas, másrészt a képernyő jobb oldalán kiírva is követhető, nyilván a siket nézők kedvéért, akik aztán az elkövetkezendő vitából már úgysen értenek semmit. Nem is miattuk van ez így, hanem képernyődivatból, tévétrendből. Jól mutat, és vicces, amikor benne felejtik az egyes szám első személyű ragokat, mert akkor kiderül, hogy adás előtt kérték el a résztvevőtől a saját nacionálját. Ő meg érthetően azt írja magáról, hogy „Balázs Béla-díjat kaptam”. A szerkesztő pedig egyszerűen csak másolt, ahelyett, hogy bele is javított volna. Mindegy. Sose legyen nagyobb baj, ezen is csak azért rugózom, mert bőven ráértem, amíg Rónai Egon fölolvasta Kálomista Gábor érdemeit.

A Csatt! saját vállalása szerint „valódi vitát, valódi véleményütközést” szeretne generálni. Erre az előbb említett szappanoperai mérgezettség miatt nyilván nem lesz lehetősége. Megpróbálhatna megmaradni a jó ízlés kínálta keretek között, de ehhez nem lenne szabad meghívnia azokat, akik e pillanatban a politikai közbeszédet uralják. Vélhetően senkit sem. Kálomista Gábor személyét a jó ízléssel összehozni, akár csak egy ilyen szerény dolgozatban is, felelőtlenül megengedő magatartásra vall részemről. Sok hónappal ezelőtt például Kerényi Imre vendégeskedett és nyilatkozott ki a Csatt!-ban, mellette Bencsik András, Vári György és Kulka János foglalt helyet. Ebből is látszik, hogy jó ízléssel válogatni nem lehet. Mert az embernek vagy jó ízlése van, vagy másora. Egy ilyen négyes asztaltársaság csak arra jó, hogy mindenki mondja a magáét. Akik szoktak, azok fröcsögjenek, kommunistázzanak és buzizzanak, akik meg nem szoktak, azok viseljék ezt el. A néző miattuk nézi a Csatt!-ot, mert azok, akik nem miattuk, azok az Echo tévé paralel beszélgetős show-ján lógnak feszt.

Arra a hónapokkal ezelőtti Csatt!-ra csak Kerényi Kasszandra híres kijelentése miatt emlékszem. Sokatmondó fölényességgel és nagy átéléssel adta elő: „Ide a bökött, hogy Alföldi Róbert kap egy színházat!”

Hát kérem, hol az a bökött, és pontosan hová? Mert bökném.

Ebből is látszik, hogy nem vagyok a Csatt! gyakori nézője, és hogy most mégis, arra a Facebookot eluraló előzetes hájpb bírt rá. Történt ugyanis, hogy Vágó István beleakadt valamelyik Csatt!-ba, és a saját fb-oldalán addig ekézte Rónai Egont, amíg az meg nem hívta az egyik műsorba. Éppen abba, amelyikbe Moldova Györgyöt, Kálomista Gábort és Pesty Lászlót is.

Normál alapesetben nem nézek meg olyan műsort, amelyben ez utóbbi két úr szerepel. Hasonlóan a többi szappanopera-nézőhöz, az én viszonyom is megkérdőjelezhetetlen velük szemben. Pesty Lászlóról természetesen elhangzik (olvasható is), hogy megalapította és a főszerkesztője a Pesty Fekete Doboznak. Ez egy olyan ország, ahol ha valamit sokat mondanak el, akkor az teljesen olyan hatást vált ki, mintha úgy is lenne. A magánnyugdíjpenztár ellopása megvédés, a gázszámlám 600 forinttal való leszállítása és minden más fölemelése rezsicsökkentés. Mivel Pesty munkássága abszolút összeegyeztethetetlen a Fekete Dobozt alapítók működésével és elveivel, Pestyt a Gazdasági Versenyhivatal 1992-ben eltiltotta a Fekete Doboz név használatától. A hazai viszonyok alapján ebből egyenesen következik, hogy így neveztetni magát.

Ettől még akár érdekelhetne is, hogy mit beszél, de éppen ezért egyáltalán nem érdekel. Elnézegetvén Pesty tömör és töméntelen fuxait, amint hurkákat gyúrnek az ujjain, amúgy is mindig az az ősi színházi szabály jut az eszembe, hogy ha fölvetted az estélyidet, a keppedet és az ékszereidet, akkor állj a tükör elé, és okvetlenül vegyél le valamit. Nagyjából arra számítottam, hogy Vágó higgadtan átveszi a műsorvezetést, Rónai ezt nagyvonalúan hagyja, Moldova meg kicsit élteti Kádár Jánost. Moldova György azonban az első percben

meghekkelte az egész műsort, és a többiek ez ellen nem tudtak tenni semmit. Moldova volt ott az egyetlen szabad ember. Meg is mondta. Nyolcvanéves elmúlt, nem akar senkinek megfelelni, úgy szeretheti Kádárt, mint az édesanyját, olvasói tábora töretlen, és ha olyan napja van, hát vidáman porig alázza a nemzetileg frissen kitüntetett Csoóri Sándort. Éppen olyan napja volt. Előkapva színészművészeti diplomáját, csinos kis helyzetgyakorlatot rittyentett, hogy csak úgy porzott. Mosolyogva felolvasta Csoóri egykori, Rákosit éltető versét, és sok boldogságot kívánt a frissen koszorúzott költőnek. Tünelmes pillanat volt, nem is állt belőle föl a műsor többé. Vágó István igyekezett visszaemelni a sínre a kisiklott rendet, mivel ő privát elhivatottságból érkezett a stúdióba. Okos, felkészült, figyelmes hallgatóvá akart válni, hogy ehhez méltó válaszokat adjon.

Pesty mondattululásain még csak átverekedett valahogy, megpróbálta ideológiai elvárásnak nevezni a terrort, és figyelmeztetni, „vigyázzunk, hogy az a kor ne jöjjön vissza”. Ezt kétszer is elmondta Vágó, hátha nem ment át az üzenet. Pesty reagált valamiket, elhivatottan rágta a szájába vágó zablát. Kálomista más eset és más minőség is. Az ő szájából kieső szavakból tetszés szerinti sorrendbe rakva is, mindig csak annyi áll össze, hogy „röf-röf”. Erre mégis mit reagáljon egy Vágó? Kálomista agyában bizonyára egy gondolati curling világbajnokság zajlik, mert egyedül nem lehet képes ennyi csúsztatásra. Ha az hangzik el, hogy ronda a Nemzeti Színház, azzal érvel: akkor minek kellett úgy ragaszkodni hozzá? Ha az a téma, hogy a színházigazgatókat politikai szempontok szerint nevezik ki, akkor arról beszél: Alföldit nem leváltották, hanem lejárt a mandátuma. Mert ha sokat mondja, majd el is hiszi mindenki. Kis partvisával sebesen olvasztja gondolati jégpályáján az utat, érvei csúszókorongja előtt. Kálomista – mellesleg – éppen az az érzékeny színházigazgató, aki a Thália Színház színészbüféjében tavaly kolbásztöltéssel és sertésfeldolgozással erősítette a színházi társulat összetartó erejét. A nemzeti kolbászban való egyesülés ritka szép, művészi és finom gesztus. Furcsa, hogy a Royal Shakespeare Company még nem próbálkozott vele. A marhák.

Lehet, hogy vannak országok, ahol egy Csatt! című műsorban vélemények, érvek, nézetek ütköznek, de ez a mienk biztosan nem ilyen. Vágó pontosan tudta ezt, de mindent megtett, hogy abban a másik országban érezze magát. Penge volt, koncentrált, reagált – csak éppen minek? Kálomistának és Pestynek a bemantrázott marhaságokon kívül nem futotta többre. Moldova meg röhögött az egészen. Rónai Egon hátradőlve hol fel-, hol lekonferálta a reklámot és önmagát. Talán éppen ez a műsor volt az, amikor megértette: nincs az a híd, amelyen ezek, a többiek, bárki elindulnának egymás felé.

Csatt!, politikai vitaműsor, **Rónai Egon**, ATV, 2013. november 14.

Kapcsolódó írások:

1. **Sándor Erzs: Kicsit műsor (XXI. század. RTL Klub, 2013. február 13.)** Azt mondja Alföldi Róbert a XXI. században, az RTL Klub...
2. **Sándor Erzs: Sztársáv, minden hullámhosszon (Sztársáv, műsorvezető Gundel**

Takács Gábor, MTV, 2009. november 9.) Minden hétköznap jelentkezik az MTV-n a Sztársáv című műsor, amely...

3. **Sándor Erzs: Műörömpítés (Aktív, TV2, 2013. március 8. Műsorvezető Gombos Edina.)** Összehajolnak a celebgyár szakmunkásai, és majdnem két és fél percet...
4. **Sándor Erzs: A sárkánykirály birodalma (m1 Legenda showműsor, Neoton Família, 2013. május 10.)** Ha nem csúszik át az a kibaszott híradó tíz perccel...
5. **Sándor Erzs: Isteni tenyeres (Ikon, Hír TV, 2013. június. Felelős szerkesztő: Kántor Viola.)** Nagy dolog az elhivatottság. Ilyenkor a műsorvezetői jelzők nem ismernek...

Cimkék: **Sándor Erzs**